

Israëls oorlog tegen journalisten

Wanneer je een misdaad pleegt, wil je niet op camera worden vastgelegd. In Gaza waren journalisten de laatste levende getuigen van een genocide — mensen die vastzaten in de meest erbarmelijke omstandigheden, gedwongen om de slachting van hun eigen volk, hun vrienden en hun families vast te leggen.

Ze hadden niet de luxe om zich terug te trekken. De straten die ze filmden waren hun eigen straten. De begrafenissen die ze fotografeerden waren voor hun burens, hun vrienden, hun familieleden. Ze aten van dezelfde slinkende voedselvoorraden, dronken van hetzelfde vervuilde water en sliepen in dezelfde geïmproviseerde onderkomens.

Elke uitzending, elke foto, elke sociale-mediapost die ze deelden was een daad van verzet tegen de machine van uitwissing. En een voor een werden ze opgespoord en gedood.

Dit is niet de mist van oorlog. Het is de berekende vernietiging van degenen die het durven te onthullen.

Statistisch bewijs

Het conflict in Gaza sinds 7 oktober 2023 heeft het hoogste sterftecijfer van journalisten in de geregistreerde geschiedenis opgeleverd: **130,81 journalisten gedood per jaar**. In andere oorlogen overschrijdt dit aantal zelden enkele cijfers.

De standaarddeviatie van het aantal sterfgevallen van journalisten per jaar in wereldwijde conflicten is zo klein dat de cijfers van Gaza een **z-score van 96,82** opleveren — ver boven de 3σ -drempel die in wetenschappelijke analyse wordt gebruikt om de nulhypothese te verwerpen. In eenvoudige taal: er is geen statistische kans dat dit willekeurig is. Dit is een anomalie, en in de context van Gaza's volledige verbod op buitenlandse pers wijst het direct op opzettelijke targeting.

Oorlog	Duur (Jaren)	Journalisten Gedood	Journalisten Gedood/Jaar
Chinese Burgeroorlog	4,34	2	0,46
Koreaanse Oorlog	3,09	5	1,62
Vietnamoorlog	19,50	63	3,23
Algerijnse Oorlog	7,68	4	0,52
Libanese Burgeroorlog	15,59	16	1,03
Sovjet-Afghaanse Oorlog	9,17	7	0,76
Eerste Golfoorlog	0,58	3	5,17

Oorlog	Duur (Jaren)	Journalisten Gedood	Journalisten Gedood/Jaar
Joegoslavische Oorlogen	10,38	14	1,35
Eerste Tsjetsjeense Oorlog	1,73	6	3,47
Tweede Tsjetsjeense Oorlog	9,70	6	0,62
Irakoorlog	8,84	31	3,51
Oorlog in Afghanistan	19,75	23	1,16
Tweede Congolese Oorlog	4,96	4	0,81
Darfur-conflict	22,17*	10	0,45
Syrische Burgeroorlog	14,49*	35	2,42
Libische Burgeroorlog (2011)	0,69	2	2,90
Jemenitische Burgeroorlog	10,52*	12	1,14
Gaza-conflict	1,85	242	130,81

*Lopende conflicten per 11 augustus 2025.

Juridische implicaties

Het internationaal humanitair recht is ondubbelzinnig. **Artikel 79** van Aanvullend Protocol I (1977) beschermt journalisten expliciet als burgers, tenzij ze direct deelnemen aan vijandelijkheden. **Artikel 27 van de Geneefse Conventie IV** verplicht humane behandeling voor alle burgers. **Artikel 51 van Aanvullend Protocol I** verbiedt elke aanval op burgers. **Artikel 8(2)(b)(i) van het Statuut van Rome van het ICC** definieert het opzettelijk aanvalen van burgers als een oorlogsmisdaad.

Gewoonterechtlijk IHR **Regel 34** verbiedt aanvallen op journalisten volledig. Deze beschermingen worden versterkt door **Artikel 19 van de UVRM** en **Artikel 19 van het IVBPR**, die het recht garanderen om informatie te zoeken, te ontvangen en te delen.

In Gaza worden deze wetten verscheurd. Het staatsverbod op buitenlandse pers, gecombineerd met de gerichte moord op vrijwel elke prominente lokale verslaggever, is geen toeval — het is een strategie van onderdrukking.

Casestudies

Deze namen zijn meer dan vermeldingen op een lijst van slachtoffers. Het zijn levens die halverwege een zin werden afgebroken — mensen die camera's droegen in plaats van geweren, microfoons in plaats van munitie. Elk van hen droeg de onmogelijke dubbele last

om een genocide te overleven terwijl ze deze voor de wereld documenteerden. Ze werkten niet vanuit de veiligheid van verre bureaus; hun kantoren waren de straten onder bombardementen, de ziekenhuisgangen vol met gewonden, het puin van huizen die in graven waren veranderd. Om de omvang en intentie van Israël's oorlog tegen journalisten te begrijpen, moeten we beginnen met de verhalen van degenen die werden het zwijgen opgelegd — niet als statistieken, maar als mensen.

Hossam Shabat

Hossam Shabat was 23 jaar oud, een Palestijnse correspondent in het noorden van Gaza voor Al Jazeera Mubasher en bijdrager aan het in de VS gevestigde Drop Site News. Geboren in Beit Hanoun, groeide hij op onder belegering, maar koesterde nog steeds gewone dromen — afstuderen, werken, op een dag leven zonder controleposten en avondklokken.

Die dromen veranderden na 7 oktober 2023. Gedurende 18 maanden documenteerde Hossam de verschrikkingen van de oorlog in het noorden van Gaza, minuut voor minuut. Hij berichtte over luchtaanvallen, massale ontheemding, hongersnood en de vernietiging van het restaurant van zijn familie. Hij verloor meer dan dertig familieleden, maar stopte nooit met werken. Hij sliep vaak in scholen, op trottoirs of in tenten. Hij doorstond maandenlang honger. Hij ontving regelmatig doodsbedreigingen.

Op 24 maart 2025, slechts enkele dagen nadat Israël een korte wapenstilstand had beëindigd, interviewde Hossam een inwoner voordat hij naar het Indonesische Ziekenhuis in Beit Lahia ging voor een live-uitzending. Hij droeg zijn duidelijk gemarkeerde persvest. Zijn auto, vlakbij geparkeerd, stond klaar voor de rit.

Een Israëlische drone-operator — vrijwel zeker in staat om hem te identificeren — vuurde een enkele raket af. Deze sloeg in naast zijn auto en doodde hem onmiddellijk. Collegajournalist Ahmed al-Bursh, slechts 50 meter verderop, stond op het punt zich bij hem te voegen. De aanval was geen willekeurige artillerie; het was een opzettelijke moord vanuit een zwevende, observerende machine.

Zijn laatste woorden, voorbereid voor het geval hij zou sterven, luiden:

“Als je dit leest, betekent het dat ik ben gedood — hoogstwaarschijnlijk bewust gericht — door de Israëlische bezettingsmachten. Toen dit allemaal begon, was ik slechts 21 jaar oud — een universiteitsstudent met dromen zoals ieder ander. De afgelopen 18 maanden heb ik elk moment van mijn leven gewijd aan mijn volk. Ik documenteerde de verschrikkingen in het noorden van Gaza minuut voor minuut, vastbesloten om de wereld de waarheid te laten zien die ze probeerden te begraven. Ik sliep op trottoirs, in scholen, in tenten — waar dan ook. Elke dag was een strijd om te overleven. Ik doorstond maandenlang honger, maar verliet nooit de zijde van mijn volk.

Bij God, ik heb mijn plicht als journalist vervuld. Ik riskeerde alles om de waarheid te rapporteren, en nu ben ik eindelijk in rust — iets wat ik de afgelopen 18 maanden niet heb gekend. Ik deed dit alles omdat ik geloof in de Pales-

tijnse zaak. Ik geloof dat dit land van ons is, en het is de hoogste eer van mijn leven geweest om te sterven terwijl ik het verdedigde en zijn volk diende.

Ik vraag jullie nu: stop niet met praten over Gaza. Laat de wereld niet weggijken. Blijf vechten, blijf onze verhalen vertellen — totdat Palestina vrij is.

— Voor de laatste keer, Hossam Shabat, uit het noorden van Gaza.”

Fatima Hassouna

Fatima Hassouna was 25 jaar oud, geboren in Gaza-Stad en een van de weinige vrouwelijke fotojournalisten die nog in het gebied werkten. Afgestudeerd in multimedia aan het University College of Applied Sciences, had ze een scherp oog voor het vastleggen van veerkracht te midden van verwoesting.

Haar foto's waren niet zomaar afbeeldingen — het waren fragmenten van het leven onder belegering. Kinderen die elkaar achternazaten door gebombardeerde straten. Vrouwen die brood kneedden in de ruïne van een vernietigde keuken. Een vader die het kleine lichaam van zijn zoon vasthield, gewikkeld in een witte lijkwade. Haar werk verscheen in internationale media en in de documentaire uit 2025 *Zet je ziel op je hand en loop*, geselecteerd voor Cannes.

Ze was verloofd en grapte soms met vrienden over wat voor trouwjurk ze zou dragen, zelfs terwijl ze haar camera meenam naar gevaarlijke zones. In april 2025 vertelde ze de regisseur van de documentaire dat ze de vertoning in Cannes zou bijwonen — maar dat ze terug zou keren naar Gaza, omdat “mijn volk mij hier nodig heeft.”

Op 16 april 2025 sloegen Israëlische raketten in op het appartement van haar familie op de tweede verdieping van een vijf verdiepingen tellend gebouw in het noorden van Gaza. Fatima, zes familieleden en haar zwangere zus werden onmiddellijk gedood. Forensic Architecture concludeerde dat de aanval geen nevenschade was, maar een directe treffer op haar appartement. Ze had ooit gepost: “Als ik sterf, wil ik een luide dood.” Die kreeg ze. De wereld hoeft alleen maar te luisteren.

Anas al-Sharif

Anas al-Sharif was 28 jaar oud, een van de meest erkende correspondenten van Al Jazeera in Gaza. Afkomstig uit het vluchtelingenkamp Jabaliya, had hij zijn hele leven onder een blokkade geleefd. In december 2023 werd zijn vader gedood in een Israëlische luchtaanval. Vrienden drongen er bij hem op aan om het noorden van Gaza te evacueren. Hij weigerde. “Als ik vertrek,” zei hij, “wie vertelt dan het verhaal?”

Anas' verslaggeving bereikte honderdduizenden via X en Telegram. Hij filmde direct na bombardementen, zijn stem stabiel zelfs terwijl explosies weergalmden. Hij berichtte vanuit wijken geteisterd door honger, geïmproviseerde ziekenhuizen en begrafenistoeten. Hij was een symbool geworden van Gaza's verzet — en een duidelijk doelwit.

Op 10 augustus 2025 bevonden hij en vijf andere journalisten zich in een tent nabij het al-Shifa Ziekenhuis, een bekende locatie voor de pers. Een Israëlische raket sloeg direct in en doodde alle zes.

Zijn laatste boodschap, voorbereid in april 2025, werd postuum gepubliceerd:

“Dit is mijn testament en mijn laatste boodschap. Als deze woorden je bereiken, weet dan dat Israël erin geslaagd is mij te doden en mijn stem te smoren. Allereerst, vrede zij met je en de genade en zegeningen van Allah.

Allah weet dat ik al mijn inspanningen en kracht heb gegeven om een steun en een stem te zijn voor mijn volk, sinds ik mijn ogen opende voor het leven in de steegjes en straten van het Jabaliya-vluchtelingenkamp. Mijn hoop was dat Allah mijn leven zou verlengen zodat ik met mijn familie en geliefden kon terugkeren naar onze oorspronkelijke stad, het bezette Asqalan (Al-Majdal). Maar Allah's wil kwam eerst, en Zijn decreet is definitief. Ik heb pijn in al zijn details doorleefd, heb lijden en verlies vele malen geproefd, maar heb nooit één keer gearzeld om de waarheid te brengen zoals die is, zonder vervorming of vervalsing — zodat Allah getuige mag zijn tegen degenen die zwegen, degenen die onze moord accepteerden, degenen die onze adem smoorden, en degenen wier harten niet werden geraakt door de verspreide resten van onze kinderen en vrouwen, zonder iets te doen om het bloedbad te stoppen dat ons volk al meer dan anderhalf jaar ondergaat.

Ik vertrouw jullie Palestina toe — de parel in de kroon van de moslimwereld, de hartslag van iedere vrije mens in deze wereld. Ik vertrouw jullie haar volk toe, haar onrecht aangedane en onschuldige kinderen die nooit de tijd kregen om te dromen of in veiligheid en vrede te leven. Hun zuivere lichamen werden verpletterd onder duizenden tonnen Israëlische bommen en raketten, verscheurd en verspreid over de muren.

Ik dring er bij jullie op aan om je niet te laten zwijgen door ketenen, noch je te laten beperken door grenzen. Wees bruggen naar de bevrijding van het land en zijn volk, totdat de zon van waardigheid en vrijheid opkomt boven ons gestolen thuisland. Ik vertrouw jullie de zorg toe voor mijn familie... mijn geliefde dochter Sham... mijn dierbare zoon Salah... mijn geliefde moeder... en mijn levenslange metgezel, mijn geliefde vrouw, Umm Salah (Bayan). Sta aan hun zijde, steun hen.

Als ik sterf, sterf ik standvastig in mijn principes. Ik getuig voor Allah dat ik tevreden ben met Zijn decreet, zeker van het ontmoeten van Hem, en verzekerd dat wat bij Allah is beter en eeuwig is. O Allah, accepteer mij onder de martelaren... Vergeet Gaza niet... En vergeet mij niet in jullie oprechte gebeden om vergeving en acceptatie.

— Anas Jamal al-Sharif, 6 april 2025.”

Conclusie

Dit waren geen willekeurige sterfgevallen. Het waren mensen — zonen, dochters, ouders, vrienden — die werkten onder belegering, onder bombardementen, onder hongersnood, om de wereld een genocide in realtime te tonen. Ze aten hetzelfde schaarse voedsel als hun burens, rouwden om dezelfde doden en liepen door dezelfde met puin bezaaide straten. En ze hielden hun camera's draaiende totdat ze zelf het onderwerp werden van ander-mans beeldmateriaal.

Wanneer een staat journalisten op deze schaal doodt, legt het geen individuen het zwijgen op — het vermoordt de waarheid. De dood van Hossam Shabat, Fatima Hassouna, Anas al-Sharif en honderden anderen zijn opzettelijke daden in een gecoördineerde campagne om het verslag van wat er in Gaza gebeurt uit te wissen.

De geschiedenis zal hen herinneren. De enige vraag is of de wereld hen zal eren door gerechtigheid te zoeken, of hen zal verlaten in de stilte die hun moordenaars probeerden op te leggen.